

บทที่ 1

ชีวประวัติ

ชีวประวัติ

เฮนรี เจมส์ เกิดเมื่อปี ค.ศ. 1843 ที่บ้านเลขที่ 21 วอชิงตัน เฟลส นิวยอร์ค ครอบครัวของเขามีฐานะดี ปู่ของ เฮนรี เจมส์ ชื่อ วิลเลียม เจมส์ ซีเนียร์ (William James Senior) เป็นชาวไอริช ซึ่งอพยพมาตั้งถิ่นฐานอยู่ที่อเมริกา และประสบความสำเร็จในชีวิตและธุรกิจ บิดามารดาของ เฮนรี เจมส์ ชื่อ เฮนรี เจมส์ ซีเนียร์ (Henry James Senior) และ แมรี โรเบิร์ตสัน วอลซ์ (Mary Robertson Walsh) เฮนรี เจมส์ เป็นบุตรชายคนที่สองของครอบครัว พี่ชายของเขาชื่อ วิลเลียม เจมส์ (William James) เป็นนักปรัชญาและนักจิตวิทยาที่มีชื่อเสียง น้องชายอีกสองคนชื่อ การ์ธ วิลคินสัน เจมส์ (Garth Wilkinson James) โรเบิร์ตสัน เจมส์ (Robertson James) และ อลิซ เจมส์ (Alice James) เป็นน้องสาวคนสุดท้าย

เฮนรี เจมส์ เป็นผู้ที่มีความรู้แต่ความรู้ของเขานั้นไม่ได้เกิดจากการศึกษาเล่าเรียนตามโรงเรียนธรรมดาเหมือนคนทั่ว ๆ ไป เพราะบิดาของเขาเป็นนักคิดผู้ชาญฉลาดเห็นคุณค่าของการศึกษา และเป็นผู้ที่มีความคิดไม่เหมือนผู้ใด ในหนังสือชีวประวัติของ เฮนรี เจมส์ *The Untried Years : 1843-1870* ลีออน เอเดล (Leon Edel) เขียนไว้ว่า

Henry James Senior's theory of education was comparatively simple. He feared pedantry and rigidity, he had a horror of dogma and of moral judgements. He wanted to spare his children the sufferings of his own boyhood. His solution was to throw them into many schools and to let them find their own feet.

เฮนรี เจมส์ ซีเนียร์ บิดาของ เฮนรี เจมส์

แมรี รอเบิร์ตสัน วอลซ์ มารดาของ เฮนรี เจมส์

JAMES FAMILY ALBUM
The 1850s

Henry James, Sr.
1811-

Mary Walsh James
1810-

William James
1842-

Henry James, Jr.
1843-

Garth Wilkinson James
1845-

Robertson James
1846-

Alice James
1848-

ครอบครัวเจมส์ในทศวรรษปี ค.ศ. 1850

เมื่ออยู่ที่อเมริกาบิดาของ เฮนรี เจมส์ ได้ทดลองให้ลูก ๆ เรียนในโรงเรียนที่คิดว่าดีที่สุด เมื่อผิดหวังก็ให้ย้ายไปเรียนที่โรงเรียนอื่น เมื่อเวลาที่พาครอบครัวเดินทางไปยุโรปก็จะให้ลูก ๆ ไปเข้าโรงเรียนในประเทศต่าง ๆ ที่ไปพำนักอยู่ เช่น อังกฤษ เยอรมัน สวิสเซอร์แลนด์ เป็นต้น เมื่อไม่พอใจระบบการศึกษาแบบยุโรปก็จะพาลูก ๆ กลับอเมริกาเพื่อมาเข้ารับการศึกษาระบบอเมริกัน เขาได้จ้างครูพิเศษมาสอนลูก ๆ ทั้งที่บ้านและเมื่อเวลาเดินทางไปต่างประเทศ นอกจากนั้นบ้านของ เฮนรี เจมส์ ซีเนียร์ ยังเป็นที่ชุมนุมของผู้มีความรู้ชั้นแนวหน้าจึงทำให้ลูก ๆ ของเขามีโอกาสได้ฟังการสนทนาจากบุคคลเหล่านั้น อาทิเช่น วิลเลียม เมคพีซ แทคเคอเรย์ (William Makepeace Thackeray) วอชิงตัน เออร์วิง (Washington Irving) ราล์ฟ วอลโด เอ็มเมอร์สัน (Ralph Waldo Emerson) นายพล วินฟิลด์ สก็อตต์ (General Winfield Scott) เป็นต้น การที่ เฮนรี เจมส์ ซีเนียร์ พาครอบครัวเดินทางท่องเที่ยวไปยังประเทศต่าง ๆ ในยุโรป ไม่ว่าจะเป็น อังกฤษ ฝรั่งเศส อิตาลี เยอรมัน หรือ สวิสเซอร์แลนด์ ทำให้ลูก ๆ ของเขาได้มีโอกาสศึกษาประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และอารยธรรมอันเก่าแก่ของชาติต่าง ๆ ได้รับการศึกษาจากโรงเรียนในต่างประเทศและได้ศึกษาภาษาต่างประเทศไปด้วย

เฮนรี เจมส์ มีโอกาสเดินทางไปยุโรปเป็นครั้งแรกพร้อมกับครอบครัว เมื่อปี ค.ศ. 1843 เมื่อเขาอายุได้เพียงหกเดือนเท่านั้น ครั้งที่สองเมื่อปี ค.ศ. 1855 ครอบครัวเจมส์เดินทางไปประเทศอังกฤษ ฝรั่งเศส และสวิสเซอร์แลนด์ ครั้งที่สามเมื่อปี ค.ศ. 1859 ซึ่งในครั้งนี้ เฮนรี เจมส์ ได้เข้าเรียนในโรงเรียนที่เจนีวาและบอนน์ เมื่อครอบครัวเจมส์เดินทางกลับมาอเมริกาในปี ค.ศ. 1860 พวกเขาได้มาพำนักอยู่ที่นิวพอร์ต และที่นิวพอร์ตนี้เอง ทั้ง เฮนรี เจมส์ และพี่ชายได้มีโอกาสสนิทสนมคุ้นเคยกับญาติสาว แมรี (มินนี่) เท็มเพิล (Mary Temple) ในหนังสืออัตชีวประวัติเรื่อง *Notes of a Son and Brother* เฮนรี เจมส์ ได้ย้อนระลึกถึงเพื่อน ๆ ในอดีตในช่วงที่เขาอายุประมาณยี่สิบปี ทั้งเพื่อนและญาติที่เขารักใคร่สนิทสนมมากที่สุดในตอนนั้น ก็คือ มินนี่ เท็มเพิล เฮนรี เจมส์ เขียนไว้ว่า '*She was the heroine of our common scene.*' เขาชื่นชมญาติคนนี้และเสียใจมากต่อการจากไปของเธอด้วยวัยโรค

เมื่อเธออายุเพียงยี่สิบสี่ปี เฮนรี เจมส์ กล่าวว่า การเสียชีวิตของ มินนี่ เท็มเพิล นั้นเป็น
เสมือน *'The end of our youth'*

บ้านของครอบครัวเจมส์ที่นิวพอร์ต

The 1890s

Henry James, Sr.
1811-1882

Mary Walsh James
1810-1882

William James
1842-

Henry James, Jr.
1843-

Garth Wilkinson James
1845-1883

Robertson James
1846-

Alice James
d. March 6, 1892

ครอบครัวเจมส์ในทศวรรษปี ค.ศ. 1890

เฮนรี เจมส์ กับบิดา ถ่ายเมื่อปี ค.ศ. 1854

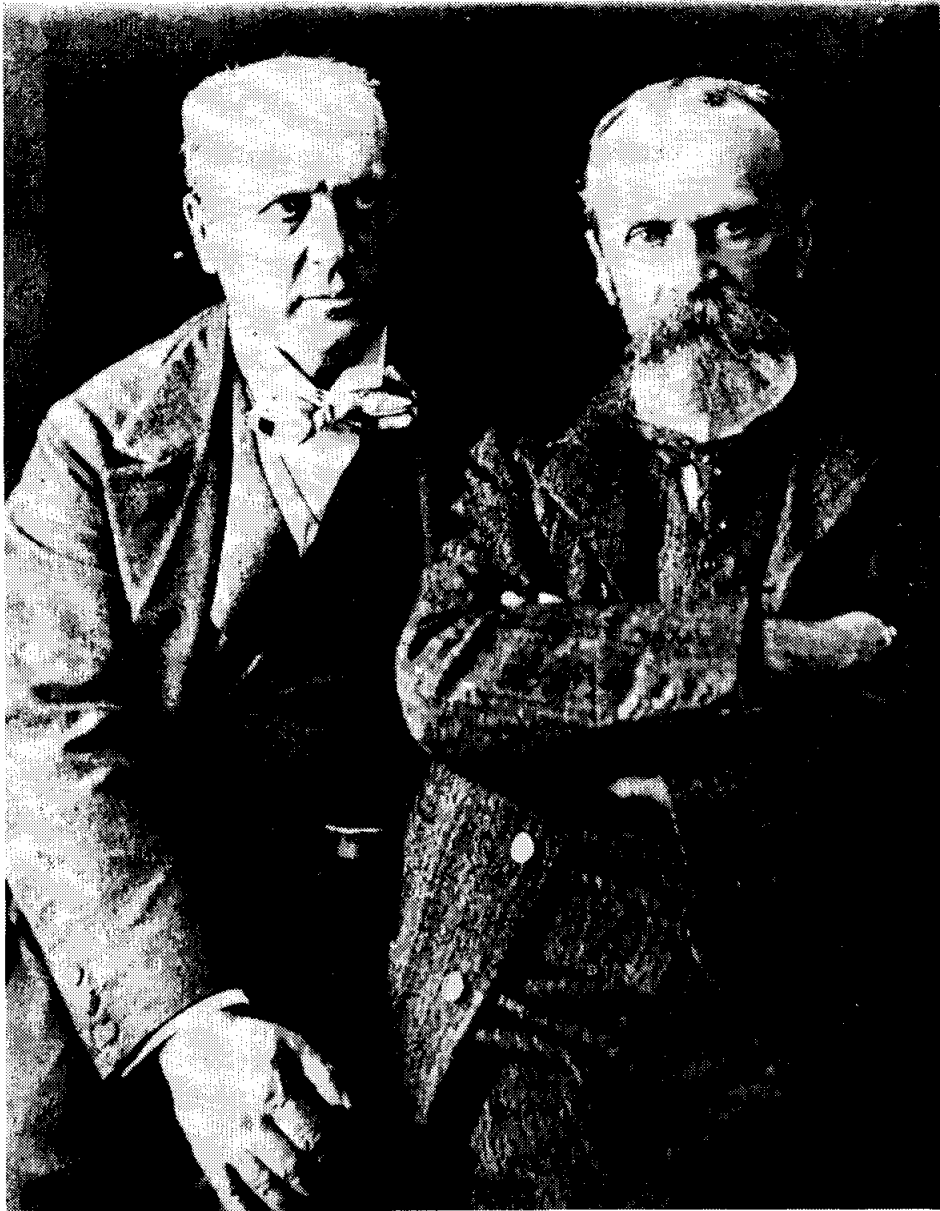
การเดินทางไปยุโรปของครอบครัวนับว่ามีอิทธิพลต่อ เฮนรี เจมส์ มาก เพราะทำให้เขาชื่นชมและหลงใหลวัฒนธรรมอันเก่าแก่ของยุโรป ในปี ค.ศ. 1869 เฮนรี เจมส์ ได้เดินทางไปยุโรปตามลำพัง หลังจากนั้นเขาเดินทางไป ๆ มา ๆ อีกหลายครั้ง ด้วยเหตุที่เขามีความชื่นชมในวัฒนธรรมยุโรปมากเขาจึงตัดสินใจไปตั้งหลักแหล่งที่ยุโรปเมื่อเขามีอายุสามสิบสองปี เขาเดินทางไปอยู่ที่ปารีส ประเทศฝรั่งเศส ที่ปารีสนี้เอง เฮนรี เจมส์ ได้ก้าวเข้าไปในแวดวงวรรณกรรมอย่างเต็มตัวซึ่งทำให้เขาได้มีโอกาสพบกับ อีวาน ตูร์กิเนียฟ (Ivan Turgenev) นักเขียนชาวรัสเซียผู้ที่เขาให้

ความนับถือมาก ตูร์กีเนียฟเป็นผู้ชักนำ เฮนรี เจมส์ ไปพบกับนักเขียนชั้นนำของฝรั่งเศส เช่น กุสตาฟ โฟลแบร์ต (Gustav Flaubert) และสานุศิษย์ของโฟลแบร์ต คือ กีย็ เดอ โมปัสซังท์ (Guy de Maupassant) เอ็ดมอนด์ เดอ กองกูร์ต์ (Edmond de Concourt) เอมีล โซลา (Emile Zola) และ อัลฟองส์ โดเดท์ (Alphonse Daudet) เป็นต้น ต่อมา เฮนรี เจมส์ ได้อพยพจากปารีสไปยังลอนดอนและเริ่มประกอบอาชีพเป็นนักเขียนอย่างเต็มตัว เขามีผลงานออกมามากหลายประเภททั้งเรื่องสั้น เรื่องยาว และ บทวิจารณ์ต่าง ๆ

เมื่อบิดามารดาของเขาเสียชีวิตในปี ค.ศ. 1882 ความผูกพันของเขาที่มีต่ออเมริกาได้ขาดตอนไป เขาได้เลือกอังกฤษเป็นที่พำนักอย่างถาวร ในปี ค.ศ. 1897 เขาซื้อบ้าน แลมบ์ เฮาส์ (Lamb House) ที่เมืองราย (Rye) ซึ่งเป็นเขตชนบทของลอนดอน และอยู่ที่นั่นจนวาระสุดท้ายของชีวิต ก่อนที่ เฮนรี เจมส์ จะเสียชีวิตเขาได้เปลี่ยนสัญชาติเป็นพลเมืองอังกฤษ เขาเสียชีวิตเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1916 พิธีศพของเขาจัดขึ้น ณ โบสถ์เก่าที่เชลซี เมื่อทำการเผาศพตามความปรารถนาของเขาแล้วเก้าอี้ก็ถูกนำกลับไปอเมริกา

แลมบ์ เฮาส์

เฮนรี และ วิลเลียม เจมส์

ลำดับเหตุการณ์สำคัญในชีวิตของเจมส์

ปี	เหตุการณ์
1843	เฮนรี เจมส์ ซีเนียร์ และ แมรี เจมส์ ให้กำเนิดลูกชายคนที่สองชื่อ เฮนรี เจมส์ เมื่อวันที่ 15 เมษายน ที่บ้านเลขที่ 21 วอชิงตัน เฟลส นิวยอร์ก ลูกชายคนแรกชื่อ วิลเลียม เกิดเมื่อปี ค.ศ. 1842
1843-45	ครอบครัวเจมส์เดินทางไปยังยุโรป โดยพำนักอยู่ที่ฝรั่งเศสและอังกฤษ
1845-47	ครอบครัวเจมส์กลับมาพำนักที่อัลบานี นิวยอร์ก
1845	ลูกชายคนที่สามชื่อ การ์ธ วิลคินสัน (วิลกี) เกิด
1846	ลูกชายคนที่สี่ชื่อ รอเบิร์ตสัน เกิด
1847-55	ครอบครัวเจมส์ย้ายไปพำนักที่นิวยอร์ก และลูกสาวชื่อ อลิซ เกิดเมื่อปี ค.ศ. 1848
1855-58	ครอบครัวเจมส์เดินทางไปยังอังกฤษ ฝรั่งเศส และสวิสเซอร์แลนด์
1858	ครอบครัวเจมส์เดินทางกลับมาอเมริกาและมาพำนักอยู่ที่เมืองนิวยอร์ก รัฐโรดไอแลนด์
1859	ครอบครัวเจมส์เดินทางไปยังยุโรปอีกครั้งหนึ่ง เฮนรี เจมส์ เข้ารับการศึกษาในโรงเรียนที่เจนีวาและบอนน์
1860	ครอบครัวเจมส์เดินทางกลับมาอยู่ที่นิวยอร์ก เฮนรี และ วิลเลียม เจมส์ พี่ชาย ได้ศึกษาวิชาศิลปะและแต่งคำประพันธ์รวมทั้งแปลงานของนักเขียนชาวฝรั่งเศส
1861	ได้รับบาดเจ็บขณะไปช่วยดับไฟ (เป็นการบาดเจ็บอย่างรุนแรงที่ซ่อนเร้นอยู่ภายใน) วิลกีและรอเบิร์ตสันไปร่วมรบในสงครามกลางเมือง วิลเลียมเข้ารับการศึกษาศึกษาที่ <i>Lawrence Scientific School</i>
1862-63	เข้าศึกษาวิชากฎหมายที่ <i>Harvard Law School</i>
1864	ครอบครัวเจมส์ย้ายจากนิวยอร์กไปยังบอสตัน วิลเลียม เจมส์ เข้าเรียนแพทย์ที่ <i>Harvard Medical School</i> ข้อเขียนไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง ได้ลงพิมพ์ในวารสาร <i>Continental Monthly</i>
1865	เรื่อง <i>The Story of the Year</i> ได้รับการตีพิมพ์ทำให้ชื่อของ เฮนรี เจมส์ ปรากฏในวารสาร <i>Atlantic Monthly</i>
1866-68	ครอบครัวเจมส์ย้ายไปอยู่ที่เคมบริดจ์ รัฐแมสซาชูเซตส์ เฮนรี เจมส์ เขียนหนังสืออยู่กับบ้านและเริ่มมีความสนิทสนมกับ วิลเลียม ดิน เฮาเวลส์

ลำดับเหตุการณ์สำคัญในชีวิตของเจมส์ (ต่อ)

ปี	เหตุการณ์
1869-70	เดินทางไปอังกฤษ ฝรั่งเศส สวิสเซอร์แลนด์ และอิตาลี ได้ทราบข่าวการเสียชีวิตของ มินนี่ เท็มเพิล ปี ค.ศ. 1870 เดินทางกลับอเมริกาในฤดูใบไม้ผลิ
1871	นวนิยายเรื่องแรกของ เฮนรี เจมส์ ชื่อ <i>Watch and Ward</i> ได้ลงพิมพ์เป็นตอน ๆ ในวารสาร <i>Atlantic Monthly</i>
1872-74	เดินทางกลับไปยุโรปอีกและเขียนบทความเกี่ยวกับการเดินทาง วิลเลียม เจมส์ ซึ่งเป็นผู้บรรยายของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ได้แวะเยี่ยม เฮนรี เจมส์ ในขณะที่เขาเดินทางมายุโรปเพื่อรักษาสุขภาพ
1874-75	ประกอบอาชีพนักเขียน เดินทางกลับมาอยู่นิวยอร์กในช่วงฤดูหนาวและเขียนนวนิยายเรื่อง <i>Roderick Hudson</i> หนังสือสองเล่มแรกได้ลงพิมพ์ ได้แก่ เรื่อง <i>A Passionate Pilgrim and Other Tales</i> และเรื่อง <i>Transatlantic Sketches</i> เฮนรี เจมส์ มีความเชื่อมั่นว่าจะสามารถดำรงชีพด้วยการเป็นนักเขียนได้ เขาพำนักอยู่ที่ปารีสในฐานะผู้สื่อข่าวของ <i>New York Tribune</i> ต่อมา <i>Roderick Hudson</i> ได้ลงพิมพ์และได้รับความนิยมจากผู้อ่านจำนวนมาก
1876	พบกับนักเขียนที่มีชื่อของฝรั่งเศส เช่น โดเดท์ โพลแบร์ต โซลา ตูร์กีเนียฟ ฯลฯ เฮนรี เจมส์ ย้ายไปลอนดอนในเดือนธันวาคม และพำนักอยู่ที่ถนนบอสตัน ไกลด์ตริสพิคคาติลลี
1877	เดินทางกลับไปฝรั่งเศสและอิตาลี นวนิยายเรื่อง <i>The American</i> ได้รับการตีพิมพ์
1878	นวนิยายสามเรื่อง คือ <i>Watch and Ward, The European, Daisy Miller</i> และหนังสือรวมบทวิจารณ์ชื่อ <i>French Poets and Novelists</i> ได้พิมพ์รวมเล่ม
1879-80	ใช้ชีวิตสังคมนิวยอร์กและเดินทางไปยุโรปเพื่อเขียนนวนิยาย
1881	พิมพ์นวนิยายเรื่อง <i>Washington Square</i> และ <i>The Portrait of a Lady</i> เรื่องหลังนี้เขียนในระหว่างพำนักอยู่ที่เมืองเวนิส เฮนรี เจมส์ ได้กลับไปเยี่ยมอเมริกาในตอนปลายปี
1882	มารดาของ เฮนรี เจมส์ เสียชีวิตขณะที่เขากำลังเดินทางจากวอชิงตันกลับมาบอสตัน เขาได้นำเอา <i>Daisy Miller</i> มาเขียนเป็นบทละคร เดินทางกลับไปอังกฤษในเดือนพฤษภาคมและถูกเรียกตัวกลับอเมริกาในเดือนธันวาคมเนื่องจากบิดาป่วยหนัก

ลำดับเหตุการณ์สำคัญในชีวิตของเจมส์ (ต่อ)

ปี	เหตุการณ์
1883	เดินทางกลับไปอังกฤษ ตุรกีเนียฟ และ การ์ธ วิลคินสัน เสียชีวิตในปี
1884	กลับไปเยี่ยมปารีส น้องสาวชื่อ อลิช มาอังกฤษในเดือนพฤศจิกายน
1885	พาน้องสาวไปพำนักอยู่ที่เมืองบอร์นมัธ รอเบิร์ต หลุยส์ สตีเวนสัน ซึ่งกำลังป่วยก็พำนักอยู่ที่นั่นด้วย นักเขียนทั้งสองคนได้มีโอกาสกระชับความสัมพันธ์ฉันท์เพื่อน
1886	ย้ายไปอยู่ที่บ้านเลขที่ 34 เดอเวียร์ การ์เดนส์ เคนซิงตัน นวนิยายเรื่อง <i>The Bostonians</i> และ <i>The Princess Casamassima</i> ได้รับการตีพิมพ์แต่ก็ไม่ได้รับความนิยมทั้งสองเรื่อง
1887	ยึดเวลาอยู่ในอิตาลีโดยส่วนใหญ่จะพำนักอยู่ที่ฟลอเรนซ์และเวนิส
1888	เขียนเรื่อง <i>The Reverberator</i> กับเรื่อง <i>The Aspern Papers</i> และกำลังเขียนเรื่อง <i>The Tragic Muse</i> ต่อจากนั้นเดินทางไปฝรั่งเศส อังกฤษ และอิตาลี
1889	พิมพ์รวมเล่ม ผลงานชื่อ <i>A London Life</i>
1890	เดินทางไปอิตาลี นวนิยายเรื่อง <i>The Tragic Muse</i> ได้รับการตีพิมพ์
1891	เอ็ดเวิร์ด คอมพ์ตัน นักแสดงและผู้สร้าง ได้นำเอาเรื่อง <i>The American</i> ไปทำละครโดยตระเวนแสดงไปตามที่ต่าง ๆ และยังไปเปิดการแสดงที่ลอนดอนอีกด้วย ละครเรื่องนี้ประสบความสำเร็จพอสมควร
1892	พิมพ์หนังสือรวมเล่มเรื่อง <i>The Lesson of the Master</i> เดินทางไปอิตาลีและเขียนบทละครเรื่อง <i>Disengaged</i> อลิช เจมส์ เสียชีวิตในปี
1893	พิมพ์นวนิยายสองเล่มและบทความสองเล่ม เขียนบทละครเรื่อง <i>Guy Domville</i>
1894	เขียนบทละครประเภทคอมเมดี้เรื่อง <i>Tenants</i> ซึ่งไม่ได้รับความสนใจจากผู้สร้างละคร
1895	ละครเรื่อง <i>Guy Domville</i> เปิดแสดงที่ลอนดอน และประสบความสำเร็จโดยสิ้นเชิง ต่อมา เฮนรี เจมส์ ได้พิมพ์ต้นฉบับบทละครประเภทคอมเมดี้อีกสองเรื่องที่ไม่เคยนำออกแสดงและพิมพ์รวมเล่มเรื่องสั้นอื่น ๆ
1896	พิมพ์นวนิยายเรื่อง <i>The Other House</i> และเรื่อง <i>Embarrassments</i>
1897	พิมพ์นวนิยายเรื่อง <i>The Spoils of Poynton</i> และเรื่อง <i>What Maisie Knew</i>
1898	ย้ายจากลอนดอนไปอยู่ที่ แลมป์ เฮาส์ แคว้นซัสเซ็กซ์

ลำดับเหตุการณ์สำคัญในชีวิตของเจมส์ (ต่อ)

ปี	เหตุการณ์
1899	เดินทางไปอิตาลีในตอนฤดูร้อนและพิมพ์เรื่อง <i>The Awkward Age</i>
1900	พิมพ์เรื่องชุดชื่อ <i>The Soft Side</i>
1901	นวนิยายเรื่อง <i>The Sacred Fount</i>
1902	พิมพ์เรื่อง <i>The Wings of the Dove</i> ซึ่งเป็นนวนิยายเรื่องแรกในบรรดานวนิยายยุคสำคัญของเจมส์
1903	พิมพ์นวนิยายเรื่อง <i>The Ambassadors</i> และชีวประวัติสองเล่มจบชื่อ <i>William Wetmore Story and His Friends</i> ซึ่งเป็นเรื่องของจิตรกรอเมริกันในโรม
1904	พิมพ์นวนิยายเรื่อง <i>The Golden Bowl</i> ซึ่งเป็นนวนิยายเรื่องสุดท้ายในสามเรื่องของนวนิยายยุคสำคัญ เดินทางไปอเมริกาเป็นครั้งแรกนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1883
1905	เดินทางไปทั่วอเมริกาโดยไปแวะที่รัฐฟลอริดา รัฐทางตะวันตก รวมทั้งแคลิฟอร์เนีย บรรยายเกี่ยวกับบาลซาคให้นักศึกษาฟัง ต่อมาเดินทางกลับไป แลมบ์เฮาส์ ในตอนฤดูร้อน
1906-07	ปรับปรุงผลงานเก่า ๆ และเขียนคำนำรวมเล่มผลงานชื่อ <i>The Novels and Tales of Henry James</i> และพิมพ์เรื่อง <i>The American Scene</i>
1908	ละครเรื่อง <i>The High Bid</i> ซึ่งนำแสดงโดย จอห์นสตัน ฟอร์ด ร็อบ เบิร์ตสัน ไปเปิดการแสดงที่เอดินเบอร์กและลอนดอนได้รับความสำเร็จในระดับปานกลาง
1909	พิมพ์หนังสือเกี่ยวกับการเดินทางชื่อ <i>Italian Hours</i> ต่อมาล้มป่วยด้วยโรคประสาทในช่วงฤดูหนาว
1910	เดินทางไปยังสถานอาบน้ำแร่ของเยอรมันกับพี่ชายที่ป่วย และเดินทางกลับมานิวแฮมเชอร์ด้วยกัน ร็อบ เบิร์ตสัน เจมส์ เสียชีวิตในเดือนมิถุนายน และวิลเลียม เสียชีวิตในเดือนสิงหาคม
1911	พำนักอยู่ในอเมริกาจนถึงปลายเดือนกรกฎาคมและได้รับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์จากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ต่อมาเดินทางกลับอังกฤษและเริ่มงานเขียนอัตชีวประวัติ
1912	พำนักอยู่ที่ห้องชุดเลขที่ 2 คาร์โลส แมนชั่น และได้รับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขารรณคดี จากมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด

ลำดับเหตุการณ์สำคัญในชีวิตของเจมส์ (ต่อ)

ปี	เหตุการณ์
1913	ฉลองวันเกิดครบรอบเจ็ดสิบปี จิตรกรชื่อ ชาร์เจนท์ ได้มาวาดรูปให้เนื่องในวาระนี้ ต่อมาพิมพ์อัตชีวประวัติเรื่อง <i>A Small Boy and Others</i>
1914	ไปช่วยกิจกรรมด้านสงครามของฝ่ายสัมพันธมิตรโดยไปเยี่ยมทหารที่บาดเจ็บที่โรงพยาบาลและเขียนบทความให้ พิมพ์อัตชีวประวัติเล่มที่สอง เรื่อง <i>Notes of a Son and Brother</i>
1915	เปลี่ยนสัญชาติเป็นพลเมืองอังกฤษเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม ในเดือนธันวาคมล้มหมอนตติเนื่องจากเส้นโลหิตในสมองแตกและมีโรคปอดบวมแทรก
1916	ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์จากพระเจ้าจอร์จที่ห้าในวันขึ้นปีใหม่ และเสียชีวิตเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์

แนวความคิดและทัศนคติ

นักจิตวิทยาบอกว่าความฝังใจในวัยเด็กมีส่วนในการสร้างความคิด และทัศนคติของบุคคลเมื่อเขาเติบโตขึ้น สำหรับ เฮนรี เจมส์ แล้ว ความฝังใจและประสบการณ์ในวัยเด็กมีอิทธิพลต่อทัศนคติและแนวความคิดเมื่อเขาเติบโตเป็นผู้ใหญ่มากทีเดียว ในหนังสืออัตชีวประวัติชื่อ *A Small Boy and Others* ซึ่ง เฮนรี เจมส์ เขียนในปี ค.ศ. 1913 เมื่อเขาอายุเจ็ดสิบปี เขาเล่าเกี่ยวกับการเดินทางท่องเที่ยวในยุโรปเมื่อตอนที่เขาอายุเพียงสองขวบ ยังนั่งอยู่บนตักของผู้อื่นในรถม้าและมองดูทิวทัศน์ทางหน้าต่างรถด้วยความประทับใจ

I had been impressed with view, framed by the clear window of the vehicle as we passed, of a great stately square surrounded with high roofed houses and having in its centre a tall and glorious column.

'a tall and glorious column' ที่ เฮนรี เจมส์ จำได้ฝังใจ คือ *The Colonne Vendôme* ในปารีส สิ่งนี้คือ ความประทับใจที่เขามีต่อยุโรป จากข้อเขียนของ เฮนรี เจมส์ ที่เล่าถึงความประทับใจในวัยเด็กนี้ ลีออน เอเดล ได้กล่าวไว้ว่า

*Whether the brilliant infant had really absorbed and remembered so concretely we cannot know. What we do know is that his awakening consciousness was first exposed to Europe. It was there that he emerged from the cradle and began to assimilate, with his alert senses, this world around him.*¹

หลังจากการเดินทางครั้งแรกที่ก่อให้เกิดความประทับใจในยุโรปแล้ว เฮนรี เจมส์ ก็ได้มีโอกาสเดินทางไปยุโรปอีกหลายครั้งทั้งกับครอบครัวและตามลำพัง เขาชื่นชมวัฒนธรรมและอารยธรรมอันเก่าแก่ของยุโรปหรือโลกเก่าที่แตกต่างกับอเมริกาหรือโลกใหม่อย่างสิ้นเชิง อเมริกาในขณะนั้นอยู่ในช่วงของการเปลี่ยนแปลง จากยุคหลังสงครามกลางเมืองเข้าสู่ยุคของความเจริญก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง และอเมริกา กำลังก่อสร้างบ้านเมือง ยิ่งประเทศมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วค่านิยมของสังคมก็ยิ่งเป็นวัตถุนิยมมากขึ้น ซึ่งไม่ใช่สิ่งที่ เฮนรี เจมส์ ชื่นชม นอกจากนั้นการศึกษาอบรมที่เขาได้รับจากโรงเรียนในยุโรปแม้จะไม่ต่อเนื่องนักก็มีส่วนในการสร้างทัศนคติและความชื่นชมใน 'โลกเก่า' ในปี ค.ศ. 1876 เฮนรี เจมส์ ได้เขียนจดหมายแจ้งให้บิดาทราบว่าเขตัดสินใจจะตั้งรกรากอยู่ในอังกฤษ จากประสบการณ์การใช้ชีวิตอยู่ในต่างแดนนั่นเองที่ทำให้ เฮนรี เจมส์ ได้มีโอกาสเห็นถึงพฤติกรรมในสังคมที่แตกต่างกันระหว่างคนยุโรปและคนอเมริกัน จากแนวคิดนี้งานเขียนในยุคแรก ๆ ของเขาจึงใช้แก่นเรื่องที่สะท้อนแนวความคิดของความขัดแย้งระหว่างวัฒนธรรมสองรูปแบบ

¹ Leon Edel, *Henry James : The Untried Years (1843-1870)* (New York : Avon Books, 1978) 82.

คือ วัฒนธรรมแบบยุโรปกับวัฒนธรรมแบบอเมริกัน² เฮนรี เจมส์ ใช้ศิลปะในการเขียนที่เจาะลึกให้เห็นถึงอุปนิสัยและบุคลิกลักษณะของตัวละครที่เป็นชาวอเมริกันและชาวยุโรปในลักษณะที่นักเขียนในยุคเดียวกับเขาไม่สามารถจะทำได้หรือไม่สนใจจะทำ เพราะมีแนวคิดและมุมมองที่แตกต่างออกไป ผลงานของ เฮนรี เจมส์ ในช่วงแรกนี้ไม่ว่าจะเป็น *The American* (ค.ศ. 1877) *Daisy Miller* (ค.ศ. 1879) และ *The Portrait of a Lady* (ค.ศ. 1881) ซึ่งเป็นงานเขียนที่ได้รับความยกย่องมากก็ล้วนแต่สะท้อนแนวความคิดเช่นนี้

ในตอนช่วงปลายศตวรรษที่สิบเก้า เฮนรี เจมส์ ได้มาพำนักอยู่ที่ยุโรปเป็นเวลานาน เขาแยกตนเองจากสังคมอเมริกันและแยกความคิดจากแนวความคิดและค่านิยมแบบอเมริกัน สังคมอเมริกันเป็นสังคมที่กำลังมีการเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงจากค่านิยมที่ให้ความสนใจกับความเจริญทางวัตถุและสิ่งฉาบฉวยภายนอกของคนทั่วไป เฮนรี เจมส์ กลับยิ่งสนใจในสิ่งล้าลึกที่ไม่อาจมองเห็นได้จากภายนอก เขาสนใจในเรื่องความล้าลึกในจิตใจของมนุษย์และปัญหาในจิตใจของมนุษย์ที่เกิดจากความขัดแย้งกับความเป็นไปของสังคมภายนอก ผลงานที่สะท้อนแนวความคิดแบบนี้ ได้แก่ *What Maisie Knew* (ค.ศ. 1897) *The Spoils of Poynton* (ค.ศ. 1897) *The Turn of the Screw* (ค.ศ. 1898) เฮนรี เจมส์ ได้นำหลักจิตวิทยาวิเคราะห้จิตใจของมนุษย์ตามแนวความคิดที่แสดงให้เห็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความขัดแย้งในเรื่องความสัมพันธ์ของมนุษย์และความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในตัวเอง ถ้าจะพิจารณาถึง

² เฮนรี เจมส์ เรียกแก่นเรื่องแบบนี้ว่า ‘แก่นเรื่องนานาชาติ’ (*The International Theme*) นักวิจารณ์บางคนเรียกว่า ‘แก่นเรื่องของคนอเมริกันในต่างแดน’ (*The Theme of the American Abroad*) ไม่ว่าจะเรียกอะไรก็ตามงานเขียนที่ใช้แก่นเรื่องแบบนี้จะเกี่ยวกับคนอเมริกันที่จริงใจ ชื่อและตรงไปตรงมาจนดูหยาบกระด้างเมื่อเทียบกับคนยุโรปหรือคนอเมริกันที่ไปใช้ชีวิตอยู่ในยุโรป บุคคลเหล่านี้มักจะเต็มไปด้วยเล่ห์กระเท่ห์และความสลับซับซ้อน ในที่สุดคนอเมริกันที่จริงใจมักจะเป็นฝ่ายพ่ายแพ้

ภูมิหลังของ เฮนรี เจมส์ แล้ว ก็ไม่น่าแปลกใจเลยที่เขาจะให้ความสนใจในเรื่อง ความลึกล้ำในจิตใจมนุษย์และมุ่งที่จะวิเคราะห์ให้ผู้อ่านได้แลเห็นความซับซ้อนในจิตใจ ของมนุษย์โดยผ่านตัวละครในงานเขียนของเขา บุคคลสำคัญในครอบครัวของ เฮนรี เจมส์ ล้วนแต่เป็นนักคิด บิดาของเขาเป็นทั้งนักปรัชญาด้านศาสนาและนักเทววิทยา พี่ชายเป็นนักปรัชญาที่มีชื่อเสียงของอเมริกา ด้วยพื้นฐานการอบรมของครอบครัวและ สิ่งแวดล้อม เฮนรี เจมส์ จึงเป็นคนที่ถูกฝึกอบรมมาแต่เยาว์วัยให้เป็นคนที่มีมองอะไร อย่างลึกซึ้ง มองและวิเคราะห์ด้วย 'ตาใน' มิใช่มองและตัดสินอย่างฉาบฉวยเช่นคน ธรรมดาทั่ว ๆ ไป

ในตอนบั้นปลายของชีวิต เฮนรี เจมส์ ผ่านพบประสบการณ์ต่าง ๆ มากมาย เขาได้พิจารณาชีวิตอย่างสุขุมรอบคอบและเข้าใจชีวิตอย่างลึกซึ้ง**แนวความคิดของเขา มุ่งไปที่ปัญหาในด้านจริยธรรมของผู้คนที่กำลังแสวงหาวัฒนธรรมและอารยธรรม** แม้ในส่วนตัว เฮนรี เจมส์ จะมีแนวความคิดว่า นวนิยาย คือ ผลงานในด้านบันเทิง เรียงร้อยที่ไม่ได้เขียนขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการสั่งสอนศีลธรรมและจริยธรรมก็ตาม แต่งานเขียนในยุคนี้ของเขาไม่ว่าจะเป็น *The Wings of the Dove* (ค.ศ. 1902) *The Ambassadors* (ค.ศ. 1903) หรือ *The Golden Bowl* (ค.ศ. 1904) ต่างก็ได้ให้ ข้อคิดแก่ผู้อ่านในเรื่องคุณธรรมและจริยธรรม ใน *The Ambassadors* ตัวละครเอกของ เรื่อง คือ แลมเบิร์ต สเตรทเธอร์ (Lambert Strether) ได้ค้นพบความจริงของชีวิตและ ยอมรับว่าชีวิตมนุษย์ที่แท้จริงนั้นมิใช่มีแต่ความสวยงาม ความเชื่อบริสุทธิ์ และความ จริงใจเสมอไป ในเรื่อง *The Golden Bowl* แม็กกี เวอร์เวอร์ (Maggie Verver) คือ ผู้ที่ได้รับรู้ความลับอันน่าสะเทือนใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของสามีกับคู่รักเก่าซึ่ง อยู่ในฐานะแม่เลี้ยงของเธอ แม้จะมีความปวดร้าวใจและความอาฆาตพยาบาทแต่ แม็กกีก็สามารถหักห้ามใจและเอาชนะใจตนเองได้ เธอตระหนักดีว่าชีวิตของมนุษย์เรานั้นอาจจะโหดร้ายเช่นเดียวกับจิตใจของมนุษย์ ในตอนจบของเรื่อง เจ้าชายอเมริกา (Prince Americo) สามีของเธอซึ่งกลับมาคืนดีกันได้กล่าวกับเธอว่า **'ทุกสิ่งทุกอย่างที่ เลวร้ายอยู่ในจิตใจของมนุษย์นี้เอง'**

คำถาม

1. บิดาของ เฮนรี เจมส์ มีความคิดในเรื่องการศึกษาอย่างไร
2. เฮนรี เจมส์ ได้รับการศึกษาแบบใด
3. อะไรคือความประทับใจในวัยเด็กของ เฮนรี เจมส์
4. มินนี่ เท็มเพิล มีความสำคัญอย่างไรต่อ เฮนรี เจมส์
5. แนวคิดในงานเขียนยุคแรกของ เฮนรี เจมส์ เป็นอย่างไร
6. งานเขียนในช่วงปลายศตวรรษที่สิบเก้าของ เฮนรี เจมส์ มีแนวคิดเป็นอย่างไร
7. ในงานเขียนยุคสำคัญ แนวคิดของ เฮนรี เจมส์ เป็นอย่างไร
8. เฮนรี เจมส์ ประสบความสำเร็จในการเขียนบทละครหรือไม่
9. ทำไม เฮนรี เจมส์ จึงเลือกไปใช้ชีวิตในยุโรป
10. ชีวิตของ เฮนรี เจมส์ มีความเกี่ยวข้องกับผลงานของเขาหรือไม่